

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

GBS DE START TE KLUISBERGEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 24141

Instelling GBS De Start
Kloosterstraat 24 - 9690 KLUISBERGEN

Beleidsverantwoordelijke Paul DESMET

Telefoonnummer 055 38 85 55

E-mail paul.desmet@gbsdestart.be

Website www.gbsdestart.be

Bestuur Gemeentebestuur van Kluisbergen
Parklaan 16 - 9690 KLUISBERGEN

Scholengemeenschap Gemeentelijk Onderwijs Schelde Leie
Kerkplein 24 - 9750 KRUISEM

Centrum voor leerlingenbegeleiding GO! CLB Oudenaarde-Geraardsbergen
Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE

Start- en einddatum doorlichting 04/12/2023 - 07/12/2023

Inspectieteam Petra ROSSEAU
Christelle HAELTERS

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Nederlands in de lagere afdeling	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Kloosterstraat 24 - 9690 KLUISBERGEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de schoolwerking wil vormgeven. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking. Het is nog een uitdaging om voor de verschillende leergebieden deelvisies te ontwikkelen geënt op de algemene visie om zo duidelijk te maken op welke manier de school voor elk leergebied wil tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). De visie op leerlingenbegeleiding is geënt op de algemene schoolvisie. Dit kan een hefboom zijn voor het ontwikkelen van de andere deelvisies. De school integreert het gelijkeonderwijskansenbeleid in het beleid op leerlingenbegeleiding. Het is hierbij nog een groeikans om de vooropgestelde streefdoelen en effecten te concretiseren. De school stuurt haar visie bij waar nodig.

Onderwijskundig beleid BENADERT DE VERWACHTING

De school zet zich in om de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk, de begeleiding en de professionalisering te ontwikkelen, maar doet dat fragmentair en niet altijd schoolbreed. De aanwezige afspraken en maatregelen zijn in mindere mate doelgericht en vooral praktisch-organisatorisch. Het is een werkpunt voor het schoolteam om maatregelen en afspraken over het bereiken van de onderwijsdoelen, de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding in de verhoogde zorg samenhangend vorm te geven. Het is eveneens een werkpunt voor de school om onder meer werk te maken van een graduele opbouw voor de evaluatie van het domein 'spreken' binnen het leergebied Nederlands en van een leerlijn voor zelfredzaamheidstaal en instructietaal. De school beschikt sinds korte tijd over enkele systemen en structuren die gericht zijn op het realiseren van maatregelen en afspraken. Zo installeerde ze enkele werkgroepen die de prioritaire thema's vormgeven. De school werkte recent een beleidsplan uit met prioriteiten op korte en lange(re) termijn. Het is een werkpunt om in dit plan de vooropgestelde doelen en succescriteria concreet en meetbaar te formuleren. De school verdeelt de taken en verantwoordelijkheden onder de teamleden. Ze stimuleert professionalisering maar doet dat niet altijd doelgericht. Het is nog een werkpunt om hierbij meer te vertrekken van de gedetecteerde noden bij de leerkrachten.

**Cyclische evaluatie van de kwaliteit
BENADERT DE
VERWACHTING**

De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking zoals onder meer het welbevinden van de leerlingen en het technisch lezen. Ze heeft echter weinig aandacht voor de systematische evaluatie van de resultaten en leereffecten. Ook de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk gebeurt fragmentair. De evaluatie van de begeleiding vertrekt weinig vanuit de resultaten van de leerlingen en is hierdoor beperkt gericht op kwaliteitsontwikkeling. De evaluaties, zoals gepland in de kwaliteitsmatrix, werden nog niet uitgevoerd volgens deze systematiek. Opeenvolgende evaluaties bouwen in beperkte mate verder op elkaar. De evaluatie is bijgevolg weinig systematisch en cyclisch.

**Betrouwbare evaluatie van
de kwaliteit
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen, waaronder ook wetenschappelijke literatuur. Ze betreft bij haar evaluaties relevante partners zoals ouders, leerlingen, leerkrachten, medewerkers van het CLB en van het leersteuncentrum. Het is een werkpunt voor de school om bij haar evaluaties nadrukkelijk aandacht te hebben voor de resultaten van de decretaal verplichte gevalideerde toetsen aan het eind van het basisonderwijs. De evaluaties zijn overwegend betrouwbaar.

**Borgen en bijsturen
BENADERT DE
VERWACHTING**

De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart soms structureel (in nieuwe afspraken en maatregelen) wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen onder meer doordat ze bij haar evaluaties te weinig aandacht heeft voor de leerprestaties van de leerlingen.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat
BENADERT DE VERWACHTING

De leraren hebben aandacht voor elk kind. Ze laten echter kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. Ze spelen geregeld in op de onderwijsbehoeften van de kleuter. Het is een werkpunt om dit systematisch en planmatig te doen voor elk kind vanaf de verhoogde zorg. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak
VOLGENS DE VERWACHTING

De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend en betekenisvol. De leraren verrijken, verdiepen en verbreden het spel van de kleuter in de speelleerhoeken. Ze gebruiken geregeld authentieke materialen, besteden aandacht aan horizontaal samenhangende inhouden en sluiten zoveel mogelijk aan bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de kleuters. De aanpak is taalontwikkellend. De leraren hebben onder meer aandacht voor de progressieve opbouw van themataal. Ze bieden hierbij ook geregeld taalsteun die afgestemd is op de noden van de kleuters. Het is een groeikans om meer aandacht te hebben voor progressieve opbouw van zowel zelfredzaamheidstaal als instructietaal. De leraren hebben oog voor de ontwikkeling van de metacognitieve vaardigheden. Ze bieden doelgerichte strategieën aan die de zelfregulatie bevorderen. Ze zorgen ook geregeld voor ruimte voor zelfsturing. De organisatie van de lesweek belemmert het nastreven van de doelen. De tijd die de leraren besteden aan de toiletbezoeken, het fruit eten en het middagmaal vraagt om een kritische reflectie.

Effectieve feedback
VOLGENS DE VERWACHTING

De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in hun leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vooral vanuit de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op de zelfregulatie gericht. Het is een groeikans om meer aandacht te hebben voor procesgerichte feedback en feedback gericht op de doelen (feedup). De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. Zo heeft het team vanuit de leerplannen een doelenoverzicht ontwikkeld als schooleigen evaluatietool. De leraren stemmen het onderwijsleerproces af op de observatie en evaluatiegegevens. De observatie en evaluatie zijn overwegend transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren kunnen de transparantie nog optimaliseren door de beoordelingscriteria aan de kleuters te communiceren.

4.2 Nederlands in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING Ondanks hun grote zorg laten de leraren kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Het onderscheid tussen de begeleiding in de verschillende fasen is niet duidelijk voor het team. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, maar laten nog kansen liggen om te komen tot een verfijnde beeldvorming voor deze leerlingen. Het is een werkpunt voor de leraren om de onderwijsbehoeften van de leerlingen, binnen de fase van de verhoogde zorg, concreet in kaart te brengen en in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de leerlingenevaluatie erop af te stemmen. Belangrijk bij het bepalen van de redelijke aanpassingen is dat er voldoende aandacht is voor remediërende maatregelen. Daarnaast zijn ook de opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding verbeterpunten.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. Zo activeren ze doorgaans de voorkennis en expliciteren ze de leerdoelen. De instructie is logisch en stapsgewijs opgebouwd. De aanpak is kindgericht en activerend. Hiertoe maken de leraren gebruik van een differentiatie­model en realiseren zo een aanpak met oog voor verschillen tussen de leerlingen. Het is een aandachtspunt om de leerlingen voldoende kansen te bieden om nieuwe inhouden in te oefenen en te verankeren. Het is waardevol dat de leraren alle leerlingen aanzetten tot nadenken tijdens de instructie en zo de betrokkenheid van de leerlingen verhogen. De leraren kunnen het gebruik van authentieke en realistische contexten versterken om de aanpak betekenisvoller te maken. De leraren zorgen voor werk- en groeperingsvormen die de leerlingen aanzetten tot samenwerking en interactie. Ze bieden geregeld taalsteun die afgestemd is op de noden van de leerlingen. De leraren zetten in op de ontwikkeling van metacognitieve vaardigheden van de leerlingen. Zo creëren de meeste leraren binnen het gebruikte differentiatie­model ruimte voor zelfsturing door leerlingen zelf hun verwerkingsniveau te laten bepalen. Toch is het een aandachtspunt om in elke klas doelgerichte strategieën in te zetten om het (zelfstandig) leren te ondersteunen. De leraren maximaliseren de tijd om te leren.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vooral vanuit de leerervaringen van de leerlingen. Het vormt voor de meeste leraren nog een uitdaging om de ingebedde feedback sterker te richten op de doelen. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING	De observatie en evaluatie zijn voor de meeste domeinen representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Voor het domein spreken echter sporen de observatie en evaluatie in beperkte mate met de doelen. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces en doorgaans transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren hebben aandacht voor de verticale samenhang in de evaluatie. Het is echter nog een aandachtspunt om, in de loop van het leerjaar en over de leerjaren heen, de observatie en evaluatie van het domein spreken doelgericht en gradueel uit te bouwen. Het vormt eveneens een uitdaging voor de leraren om het onderwijsleerproces sterker af te stemmen op de resultaten van de observatie en de evaluatie en om de leerlingen een actievere rol te laten spelen in het evaluatieproces.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het kwaliteitsvol ondersteunen van het geboden onderwijs.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 4, §1
- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Onderwijs en begeleiding op maat	◆	◆
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	●
Effectieve feedback	●	●
Leerlingenevaluatie	●	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in het kleuteronderwijs.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in het lager onderwijs.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF